

OBSAH

4-7 Téma týdne

OPRAVDU VÍME, ŽE JSOU
I NADANÍ ŽÁCI?

Školy by se měly snažit vybudovat
pro ně záchraný systém

8 Aktuálně

ZAMYKÁNÍ DAT

9-11 Zeptali jsme se

PARAGRAFY KONTRA
PRAXE

Základní školy speciální ve prospěch
svých dětí porušují legislativu

12-14 Profil

ŠKOLA NA ČTYŘI NEDĚLE

Ve třídě je gymnazista i žák
s těžkým mentálním postižením

15 Jak to vidí

Václav Mertin:

SPÁT AŽ DO DEVĚTI

16-20 Reflexe

PŘEŽITÍ V PŘÍRODĚ JAKO
VÝZVA I OČISTA DUŠE

Znalosti a dovednosti, které by
měla předávat také škola

21 Sonda

DEMOGRAFICKÝ RŮST
STŘEDNÍ ŠKOLY MOŽNÁ
TOLIK NEPOCÍTÍ

22-25 Kaleidoskop

26-27 Dopisy

Talent v přísném utajení

Vůbec to nemusí být snadné, jak si leckdo představuje. Jen si zkuste vžít se do kůže dítěte, které cítí, že je jiné než jeho vrstevníci. Buď proto, že mu je „shůry dáno“, nebo prostě proto, že žije v přirozeném prostředí plném podnětů. Je zvyklé komunikovat s dospělými, ale se spolužáky mu to moc nejde. Vejtaha. Jenom proto, že umí zareagovat na otázky, o nichž toho spolužáci moc nevědí. Šprt. Jenom proto, že se jeho známky jen výjimečně odchýlí o jeden stupeň od jedničky. Pokud má ještě navíc „dar“ klást (bez postranních úmyslů!) učitelům otázky, na něž neznají okamžitě odpověď ani oni, je jeho osud zpečetěn. Provozkátér. „Zavážit“ u ostatních dětí mu mohou nechtěně i pedagogové, kteří mu jsou nakloněni. „Víš to taky jednou někdo jiný než Honza?“ nebo „Jano, ty se ani nehlas, vím, že to víš. Tohle je otázka pro ostatní!“ Myslíte, že se takový žák nebo taková žákyně může do školy těšit?

Pokud je ale takové dítě sociálně vnímavější, uvědomí si, že lepší je se schovat. Čím dřív na to přijde, tím lépe. Hlásit se? Ani náhodou! Sylva je málo aktivní, domluvte jí, přečtou si rodiče poznámku v žákovské. To se nemůžeš víc hlásit? – udeří na dceru. Odpovědí je pokrčení ramen. Však ona ví své, pro jednu vyhrála. Třeba se to zítra a pozítří povede taky.

Někdy ale rezignace nestačí, takže je třeba přiostržit. V kolika případech se asi pod maskou klauna schovává ještě jiný než komediální talent? Kolik notoricky rušivých žvlů si jen krátí dlouhou chvíli, protože to, co se jim právě snaží učitel nalít do hlavy, už znají? Děti s mimořádným nadáním, které mají pod kůží leadership, je velmi, velmi málo. Jsou chytré, vtipné, kamarádké, všeobecně oblíbené. Přesto – víme, co jim běží hlavou, když večer usínají?

O tom všem by měli učitelé vědět. Mají ale vůbec šanci? Mají čas všimnout si, co v kterém dítěti je? Kdo zlobí proto, že mu nikdo nevysvětlil, jak se má správně chovat, a kdo proto, aby zaplašil nudu. Ve třídách, které nejsou našlapané na doraz, se pedagog

určitě orientuje líp. Ten, který chce. Pokud mu v lavicích sedí třicet teenagerů – mezi nimi několik s SVP, další s poruchou chování a zbytek čeká, až přijde do vyučování nějaké to „osvěžení“ nad plán – je rád, že hodina projde bez extra rušivých epizod. Pro šikovnější žáky má vždycky připravených pár úloh navíc, popřípadě si z nich vychovává „asistenty“ ochotné kdykoli pomoci slabšímu spolužákovvi. Jenže jako podpora nadání je to pořád málo.

Přiznejme si – jak pracovat s hendikepovanými dětmi, už jsme se jakž takž naučili (však se to taky do učitelů hustí ze všech stran), ale co si počít s nadanými, stále neumíme. Tedy tak, aby to bylo efektivní. Všude ještě učitelé neumějí využívat všechny možnosti, které se nabízejí. Pravda, snáze ve větších městech, než ve škole na vesnici s problematickou dopravní obslužností. Je tu sice internet, ale umíme využívat všechny příležitosti, které dává? Chtě nechtě z toho vyplývá další vzdělávání pro učitele. Jako by ho už tak nebylo dost. Ale tady by opravdu bylo zapotřebí. Určitou pomoc přináší NIDV ve svých krajských pracovištích. Ještě účinnější bývá kolegiální pomoc škol, které jsou v předstihu. Síťování má něco do sebe. To všechno je ale nadstavba. Ať se nám to líbí, nebo ne, základem je dostatek financí. Nejen na odměny učitelům, kteří dokážou dát nejen mimořádně nadaným žákům to, co potřebují. Ale také na to, aby ve třídě nemuselo být žáků třicet. Aby bylo možné finančně podpořit spolupráci mezi školami, a to i různých stupňů. Mentory pro talenty, stáže u nás i za hranicemi. Stále zapomínáme na to, že mimořádně talentované děti jsou také děti s SVP. Ostatně není to tak dlouho, co ministr školství v televizní debatě konstatoval, že zatímco na podporu dětí s SVP šly 2,5 miliardy korun, podpora talentovaných z toho dostala jen pět milionů. Není to málo, Antone Pavlovičí?

Jaroslava Štefflová

Kresba: Václav Hradecký

Učitel'ské noviny, týdeník pro učitele a přátele školy

Založeny Josefem Králem v Praze roku 1883

Uzávěrka čísla 25. 5. 2018